

Torsdagen den 6 oktober 2016

P8_TA(2016)0385

Årsrapport 2014 om kontroll av unionsrättens tillämpning

Europaparlamentets resolution av den 6 oktober 2016 om kontroll av unionsrättens tillämpning: Årsrapport 2014 (2015/2326(INI))

(2018/C 215/12)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av den 32:a årsrapporten om kontroll av unionsrättens tillämpning 2014 (COM(2015)0329),
- med beaktande av kommissionens utvärderingsrapport för projektet ”EU Pilot” (COM(2010)0070),
- med beaktande av kommissionens andra utvärderingsrapport för EU Pilot-projektet (COM(2011)0930),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 20 mars 2002 om klagandens ställning i ärenden om överträdelse av gemenskapsrätten (COM(2002)0141),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 2 april 2012 *Uppdatering av klagandens ställning i ärenden om unionsrättens tillämpning* (COM(2012)0154),
- med beaktande av ramavtalet om förbindelserna mellan Europaparlamentet och Europeiska kommissionen,
- med beaktande av det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen,
- med beaktande av sin resolution av den 10 september 2015 om 30:e och 31:a årsrapporterna om kontrollen av EU-rättens tillämpning (2012-2013) ⁽¹⁾,
- med beaktande av artiklarna 52 och 132.2 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för rättsliga frågor och yttrandena från utskottet för ekonomi och valutafrågor, utskottet för sysselsättning och sociala frågor och utskottet för framställningar (A8-0262/2016), och av följande skäl:
 - A. I artikel 17 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) fastställs att kommissionens grundläggande roll är att vara ”fördragets väktare”.
 - B. Enligt artikel 6.1 i EU-fördraget har Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna*) samma rättsliga värde som fördragen, och den riktar sig till EU:s institutioner, organ och byråer samt till medlemsstaterna när dessa tillämpar unionsrätten (artikel 51.1 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna).
 - C. Enligt artikel 258 första och andra styckena i EUF-fördraget ska kommissionen avge ett motiverat yttrande till en medlemsstat om kommissionen anser att den medlemsstaten har underlåtit att uppfylla en skyldighet enligt fördragen. Kommissionen får föra ärendet vidare till Europeiska unionens domstol om medlemsstaten inte rättar sig efter yttrandet inom den tid som kommissionen angett.
 - D. Enligt ramavtalet om förbindelserna mellan Europaparlamentet och kommissionen ska parlamentet informeras om alla överträdelseförfaranden som baseras på formella underrättelser, men detta omfattar inte det informella EU Pilot-förfarande som genomförs innan formella överträdelseförfaranden inleds.

⁽¹⁾ Antagna texter, P8_TA(2015)0322.

Torsdagen den 6 oktober 2016

- E. Kommissionen åberopar artikel 4.3 i EU-fördraget och principen om lojalt samarbete mellan unionen och medlemsstaterna för att fullgöra sin skyldighet gällande tystnadsplikt gentemot medlemsstaterna i EU Pilot-förfaranden.
- F. EU Pilot-förfaranden ska möjliggöra närmare och mer konsekvent samarbete mellan kommissionen och medlemsstaterna så att brott mot unionsrätten, om möjligt, kan lösas på ett tidigare stadium utan att man behöver ta till formella överträdelseförfaranden.
- G. 2014 mottog kommissionen 3 715 klagomål om eventuella överträdelser av unionsrätten, och de medlemsstater som var föremål för flest klagomål var Spanien (553), Italien (475) och Tyskland (276).
- H. 2014 inledde kommissionen 893 nya överträdelseförfaranden, där Grekland (89), Italien (89) och Spanien (86) var de medlemsstater som det största antalet öppna ärenden gällde.
- I. I artikel 41 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna anges att rätten till god förvaltning innebär att var och en har rätt att få sina angelägenheter behandlade opartiskt, rättvist och inom skälig tid av institutionerna, och i artikel 298 i EUF-fördraget anges att unionens institutioner, organ och byråer ska stödja sig på en öppen, effektiv och oberoende europeisk administration när de fullgör sina uppgifter.
1. Europaparlamentet påminner om att kommissionen, enligt artikel 17 i EU-fördraget, är ansvarig för att säkerställa tillämpningen av unionsrätten, inklusive EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna (artikel 6.1 i EU-fördraget), vars bestämmelser riktar sig till EU:s institutioner, organ och byråer samt till medlemsstaterna när dessa tillämpar unionsrätten.
 2. Europaparlamentet erkänner att det främsta ansvaret för korrekt genomförande och tillämpning av EU-lagstiftningen ligger hos medlemsstaterna, men påpekar att detta inte fråntar EU-institutionerna skyldigheten att respektera primär unionsrätt när de producerar sekundär unionsrätt.
 3. Europaparlamentet betonar kommissionens väsentliga roll i att övervaka unionsrättens tillämpning och lägga fram sin årsrapport för parlamentet och rådet. Kommissionen uppmanas att fortsatt ha en aktiv funktion när det gäller att ta fram olika verktyg för att förbättra genomförandet, upprätthållandet och efterlevnaden av unionsrätten i medlemsstaterna, samt att, utöver uppgifterna om genomförandet av EU-direktiv, tillhandahålla uppgifter om genomförandet av EU-förordningar i sin nästa årsrapport.
 4. Europaparlamentet erkänner att det främsta ansvaret för korrekt genomförande och tillämpning av EU-lagstiftningen ligger hos medlemsstaterna, och betonar att medlemsstaterna vid genomförande av EU-lagstiftning även fullt ut måste respektera de grundläggande värdena och rättigheterna enligt fördragen och EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna. Parlamentet påminner om att kontrollen och utvärderingen av unionsrättens tillämpning är kommissionens ansvar, och uppmanar i detta avseende ännu en gång medlemsstaterna att systematiskt använda jämförelsetabeller, men påpekar samtidigt att detta inte fråntar EU-institutionerna skyldigheten att respektera primär unionsrätt när de producerar sekundär unionsrätt. Det är viktigt att parlamentet utnyttjar genomföranderapporterna om sektorsspecifik lagstiftning.
 5. Europaparlamentet framhåller att parlamentet också fyller en mycket viktig funktion i detta avseende genom att politiskt granska kommissionens upprätthållandeåtgärder och årsrapporterna om kontroll av unionsrättens tillämpning samt anta sina resolutioner i relevanta frågor. Parlamentet anser att det skulle kunna bidra ytterligare till att EU:s lagstiftning införlivas i tid och korrekt genom att – via på förhand upprättade kanaler till de nationella parlamenten – dela med sig av sina sakkunskaper om beslutsfattandet i lagstiftningsarbetet.
 6. Europaparlamentet konstaterar att ett snabbt och korrekt införlivande av unionsrätten med nationell lagstiftning och ett tydligt inhemskt regelverk bör vara en prioritet för medlemsstaterna för att undvika överträdelser av unionsrätten och samtidigt ge enskilda och företag de fördelar som en effektiv och ändamålsenlig tillämpning av unionsrätten är avsedd att medföra.
 7. Europaparlamentet betonar den viktiga roll som arbetsmarknadens parter, det civila samhällets organisationer och andra berörda aktörer spelar i utarbetandet av lagstiftning och i övervakningen och rapporteringen av brister i medlemsstaternas införlivande och tillämpning av unionsrätten. Parlamentet noterar kommissionens erkännande av de berörda aktörernas roll genom att 2014 införa nya verktyg som underlättar denna process. Parlamentet uppmuntrar berörda aktörer att vara fortsatt vaksamma i detta avseende.

Torsdagen den 6 oktober 2016

8. Europaparlamentet framhåller att ändamålsenlig tillämpning av unionsrätten bidrar till att stärka EU-institutionernas trovärdighet. Parlamentet uppskattar den vikt som man i kommissionens årsrapport tillmäter de framställningar som lämnas in av medborgare, företag och det civila samhällets organisationer, genom utövande av denna grundläggande rättighet enligt Lissabonfördraget, vilken utgör ett viktigt inslag i det europeiska medborgarskapet och ett viktigt alternativ när det gäller att kontrollera unionsrättens tillämpning och identifiera eventuella kryphål i den genom att medborgarna direkt ger uttryck för sina synpunkter och erfarenheter, detta utöver val och folkomröstningar, som kvarstår som medborgarnas främsta demokratiska uttryckssätt.

9. Europaparlamentet anser att orealistiska tidsfrister för genomförande av lagstiftning kan leda till en oförmåga till efterlevnad hos medlemsstaterna, vilket medför ett underförstått godkännande av en fördröjd tillämpning. Parlamentet uppmanar EU-institutionerna att enas om ändamålsenligare tidsplaner för genomförande av förordningar och direktiv, med beaktande av nödvändiga gransknings- och samrådsperioder. Kommissionen bör presentera rapporter, granskningar och reviderad lagstiftning inom de tidsfrister som överenskommit med medlagstiftarna och enligt det som fastställts i relevant lagstiftning.

10. Europaparlamentet välkomnar att det nya interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning innehåller bestämmelser som syftar till att förbättra genomförandet och tillämpningen av unionsrätten och uppmuntra ett mer strukturerat samarbete i detta avseende. Parlamentet ställer sig bakom att man i nämnda avtal efterlyser sätt att bättre identifiera nationella åtgärder som inte har någon direkt koppling till unionslagstiftningen (nationell överreglering). Det är viktigt att införlivandet stärks och att medlemsstaterna anmäler och klart och tydligt anger nationella åtgärder som införs som tillägg till EU-direktiv. Parlamentet understryker att medlemsstaterna, när de tillämpar unionslagstiftningen, bör undvika att lägga till onödiga bördor utöver unionslagstiftningen, eftersom detta leder till missuppfattningar om EU:s lagstiftningsverksamhet och ökar den omotiverade EU-skepsisen bland medborgarna. Detta påverkar dock inte på något sätt medlemsstaternas rätt att på nationell nivå införa social- och miljöpolitiska normer som är strängare än de som man kommit överens om på EU-nivå.

11. Europaparlamentet betonar att det bör spela en starkare roll i analysen av hur anslutningsländer och länder med associeringsavtal med Europeiska unionen efterlever unionsrätten. Parlamentet bör på lämpligt sätt hjälpa dessa länder genom kontinuerligt samarbete med deras nationella parlament rörande efterlevnad och tillämpning av unionsrätten.

12. Europaparlamentet anser att det bör utarbeta ordentliga betänkanden och inte bara resolutioner om alla kandidatländer som svar på de årliga lägesrapporter som offentliggörs av kommissionen, i syfte att ge alla berörda utskott en möjlighet att avge yttranden i relevanta frågor. Kommissionen bör fortsatt offentliggöra lägesrapporter för alla grannskapsländer som undertecknat associeringsavtal för att parlamentet ska kunna gå vidare med en ordentlig och systematisk bedömning av de framsteg som dessa länder gjort när det gäller genomförandet av EU:s regelverk med hänsyn till associeringsprocessen.

13. Europaparlamentet välkomnar kommissionens 32:a årsrapport om kontroll av unionsrättens tillämpning, och noterar att miljö, transport, den inre marknaden och tjänster var de politikområden 2013 där flest överträdelseförfaranden fortfarande pågick 2014. Parlamentet noterar även att miljö, hälso- och sjukvård, konsumentskydd, rörlighet och transport än en gång var de politikområden där flest nya överträdelseförfaranden inleddes år 2014. Kommissionen uppmuntras att säkerställa interinstitutionell öppenhet genom att ge parlamentet bättre insyn i ärenden som rör överträdelser av unionsrätten.

14. Europaparlamentet noterar att det i årsrapporten anges att "antalet formella överträdelseförfaranden under de fem senaste åren" har minskat, och att detta enligt kommissionen återspeglar den verkningfulla strukturerade dialogen med medlemsstaterna via EU Pilot. Parlamentet anser emellertid att minskningen under de senaste åren, och den förväntade minskningen de kommande åren, främst beror på att det kommer allt färre nya lagstiftningsförslag från kommissionen. Parlamentet noterar också att kommissionen inte inleder EU Pilot-förfaranden när direktiv införlivats sent.

15. Europaparlamentet påminner om att denna efterhandsutvärdering inte fråntar kommissionen skyldigheten att utan fördröjningar och på ett ändamålsenligt sätt kontrollera unionsrättens tillämpning och genomförande, och konstaterar att parlamentet skulle kunna bistå i övervakningen av genomförandet av lagstiftningen genom sin granskning av kommissionen.

Torsdagen den 6 oktober 2016

16. Europaparlamentet noterar att ökningen av antalet nya EU Pilot-ärenden under granskningsperioden och det minskade antalet öppna överträdelseärenden enligt årsrapporten visar att EU Pilot-systemet fungerar väl och har haft en positiv inverkan genom att främja effektivare upprätthållande av unionsrätten. Parlamentet upprepar dock att arbetet med att upprätthålla unionsrätten varken är tillräckligt insynsvänligt eller omfattas av någon verklig kontroll genom försorg av dem som klagat eller de berörda parterna, och beklagar att parlamentet fortfarande saknar tillfredsställande tillgång till information om EU Pilot-förfarandet och pågående ärenden, trots sina upprepade krav. I detta avseende uppmanas kommissionen att säkerställa bättre insyn när det gäller information om EU Pilot-förfarandet och om pågående ärenden.

17. Europaparlamentet anser att de ekonomiska påföljderna vid bristande efterlevnad av unionsrätten bör vara effektiva, proportionerliga och avskräckande samt ta hänsyn till återkommande underlätelser på ett och samma område, och att medlemsstaterna lagstadgade rättigheter måste respekteras.

18. Europaparlamentet påpekar att Europeiska unionen grundar sig på rättsstatsprincipen, rättssäkerhet och lagstiftningens förutsebarhet. Därför måste det vara EU-medborgarnas rätt att vara de första att på ett tydligt, tillgängligt och insynsvänligt sätt i god tid (genom internet och på andra sätt) få veta huruvida det har antagits nationella lagar som införlivar unionsrätten, och i så fall vilka, samt vilka nationella myndigheter som ansvarar för att säkerställa att lagarna genomförs korrekt.

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att sammanlänka alla olika portaler, kontaktpunkter och informerande webbplatser till en enda ingång som ger medborgarna enkel tillgång till internetbaserade klagomålsformulär och användarvänlig information om överträdelseförfaranden. Kommissionen uppmanas dessutom att i sin nästa rapport om kontrollen inkludera närmare uppgifter om användningen av nämnda portaler.

20. Europaparlamentet påpekar att lojalt samarbete mellan kommissionen och parlamentet är en skyldighet som åligger dem båda. Parlamentet efterlyser därför en översyn av ramavtalet om förbindelserna mellan Europaparlamentet och Europeiska kommissionen så att information om EU Pilot-förfaranden i form av (konfidentiella) dokument ska kunna översändas till det parlamentsutskott som har ansvar för tolkning och tillämpning av unionsrätten.

21. Europaparlamentet påminner om att det i sin resolution av den 15 januari 2013 ⁽¹⁾ efterlyste antagande av en EU-förordning om en europeisk förvaltningsprocesslag i enlighet med artikel 298 i EUF-fördraget, men att parlamentets begäran inte följdes upp av något kommissionsförslag, trots att resolutionen antagits med en överväldigande majoritet (572 röster för, 16 emot och 12 nedlagda röster). Parlamentet uppmanar kommissionen att noggrant ta del av parlamentets resolution på nytt i syfte att ta fram ett lagstiftningsförslag om en europeisk förvaltningsprocesslag.

22. Framför allt beklagar Europaparlamentet djupt att det inte gjorts någon uppföljning av dess begäran om bindande bestämmelser i form av en förordning som anger de olika aspekterna av ett överträdelseförfarande och skeendet innan ett sådant inleds, bland annat meddelanden, bindande tidsfrister, rätten att höras, skyldigheten att uppge skäl och varje persons rätt till tillgång till sin akt, så att medborgarnas rättigheter stärks och insyn garanteras.

23. Europaparlamentet påminner i detta sammanhang om att utskottet för rättsliga frågor har inrättat en ny arbetsgrupp för förvaltningsrätt, som har beslutat att utarbeta ett verkligt förslag till förordning om EU-förvaltningens administrativa förfaranden som en "inspirationskälla" för kommissionen, inte i syfte att ifrågasätta kommissionens initiativrätt, utan för att visa att en sådan förordning skulle vara både användbar och möjlig att anta.

24. Europaparlamentet anser att syftet med detta förslag till förordning inte är att ersätta befintlig EU-lagstiftning, utan snarare att komplettera denna där det finns luckor eller problem rörande tolkningen, och att ge ökad insyn, klarhet och konsekvens i tolkningen av befintliga bestämmelser, till gagn för allmänheten och näringslivet liksom för förvaltningen och dess personal.

25. Europaparlamentet uppmanar därför än en gång kommissionen att lägga fram ett lagstiftningsförslag om en europeisk förvaltningsprocesslag med utgångspunkt i de initiativ som tagits av parlamentet i denna fråga.

⁽¹⁾ EUT C 440, 30.12.2015, s. 17.

Torsdagen den 6 oktober 2016

26. Europaparlamentet påminner om att alla EU-institutioner är bundna av fördragen och EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, även när de agerar som medlemmar i grupper av internationella långivare (s.k. trojkor).
27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att göra efterlevnaden av unionsrätten till en verklig politisk prioritering som ska fullföljas i nära samarbete med parlamentet, som är skyldigt att a) hålla kommissionen politiskt ansvarig och b) som medlagstiftare se till att det självt är fullt informerat och därmed i stånd att ständigt förbättra sitt lagstiftningsarbete.
28. Europaparlamentet stöder inrättandet av en process inom parlamentet för att kontrollera unionsrättens tillämpning i medlemsstaterna där frågan om bristande efterlevnad kan analyseras på ett sätt som är landsspecifikt och tar hänsyn till att de berörda ständiga utskotten i Europaparlamentet kontrollerar unionsrättens tillämpning inom sina respektive behörighetsområden.
29. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till Regionkommittén, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och de nationella parlamenten.
-